TÜSTAV ARŞİVİ

Hukuk Devleti değil Guguk Devleti

(Baştarafı 1 inci sayfada)

maz, bilirkişileri sindiremez ve ya dâvasına âlet edemze.

Ağaların, Hazine topraklarını gasbetmek için yapmıyacağı hiç bir şey yok. Geçmişte aleyhteki dosyaları yok etmek için Kadirlide iki defa Hükûmet konağının bile yakıldığı söylenir! Bazı göçmenlere ait iskân defterleri kayıp!

Size Yeşilyurt rezaletini anlatayım. Birinci Dünya Harbinde Alman Genel Kurmayının yaptığı haritalara göre 94 bin dekar gözüken Akçasaz bataklığı kurutuldu. Burada ökaliptüs yetiştirmek için Yeşilyurt Şirketi teşekkül etti. 4 bin dönümde ağaç yetişti. Fakat geri kalan arazî ağalar tarafından zaptedildi. 8 bin dönüm üzerindeki arazi ihtilâfına mahkeme el koydu. Yeşilyurt Kadastro Mahkemesi kuruldu. Mahkeme dürüst hâkimlerin elinde anlaşmazlıkları süratle halledileceğe benziyordu. Ağaların 8 bin dönüm arazîyi kaybetme ihtimali ortaya çıkmıştı.

Ağalar durumu görünce koskoca mahkemeyi lâğvettiler. Niçin? Maksat, dâvaların sürüncemede kalması. İş ne kadar uzarsa, o kadar kârlı, sulu çeltik ziraatinde bir dönüm senesine ve verimine göre 3 ilâ 500 lira getiriyor. Dâva bir sene uzasa bile, ağalar ellerindeki topraktan yüzbinlerce lira kazanıyor. Bu kanaz kapısı kolay kolay bırakılır mı? Sevdiğim ve bu yüzden ismini vermiyeceğim bir ağa ailesinin elinde 4 bin 800 dönüm Hazine arazisi var. Arazinin Kadastrosu yapıldı. Kadastro mahkemesi gelmediği için, işler olduğu gibi duruyor. Öteki mahkemeler bu işe bakmıyor. Mahkeme ancak 50 yıl sonra işe el atacak! Zâten maksat tam işleri uzatmak.

Size biraz da İçişleri Bakanı Topaloğlu ve ailesinden bahsedeyim. Topaloğlunun ne kendisinin, ne kardeşlerinin, ne de akrabalarının çeltik işleri ile ilgili bulunmadığına dair meclisteki sözlerini gazetelerden okuyunca hayrete düştük. Bunu Meclisteki bilen olmasa dahi —ki Adana Milletvekili Ahmet Savrun, Ahmet Karamüftüoğlu, Kemal Sarıibrahimoğlu ve Senatör Galip Afşaroğlu durumdan haberdardır — Kadirli, Kozan, Feke, Saimbeyli, Mağara, Elbistan, Göksun, Andırın, Sarız, Pınarbaşı kazahalkı tamamen bilir. Zira bu civar kazaların bir kısmı halkı da çeltik amelesi olarak. Topaloğlu ailesi ve akrabalarının çeltiklerin de fiilen çalışmaktadır.

1962 Kadirli Çeltik Komisyonuna müracaat listesinde de İçişleri Bakanının kardeşlerinin ve akrabalarının isimleri var. Ahmet Topaloğlunun kardeşleri olan Mehmet Topaloğlu, Bekir Topaloğlu, Abdullah Topaloğlu ve Galip Topaloğlu Çavgeçit köyünde, 1415 dönüm çeltik ekmek için bu yıl da müracaat etmişler. Liste, Topaloğlunun akrabalarının isimleriyle dolu. Bir Bakan hem de Meclis kürsüsünde gerçekten bu kadar uzak şekilde nasıl konuşabilir? İnönü (bana doğru cevap vermiyen insana güvenemem). Onunla birlikte çalışamam) diyerek Kasım Gülek'i, C.H.P. Genel Sekreterliğinden uzaklaştırdı. Peki ya İçişleri Bakanı Topaloğlu?

İnönü, hem de Meclis kürsüsünden gerçekleri ters göstermeye kalkışan kabine arkadaşıyla nasıl hâlâ birlikte çalışabiliyor? Biz basit vatandaşlar bu ise doğrusu akıl erdiremiyoruz. Bakan Topaloğlundan sormak isteriz. Seçim masrafları, acaba nereden karşılanmış? Masrafların, akrabalarının çeltik gelirlerinden karşılandığını inkâr edebilecek mi? Ahmet Topaloğlu İçişleri Bakanı olduktan bir müddet sonra, kardeşinin kayınpederi Tevfik Coşkun ve ağabeyi Mehmet Topaloğlu Ankaraya gelerek, akşam yemeğin de, Mehmet Can'ı nasıl süreceklerini beraberce konuşmamışlar mıdır? Tevfik Coşkun, bu konuşmaları sıcağı sıcağına Kadirlide ifşa etmemiş midir? Etmemisse, biz Kadirliler, bugün cereyan eden hâdiseleri 4,5 ay önce nasıl öğrendik ve olacakları evvelden ihbar ettik? Topaloğlu cevap versin. Topaloğlunun Meclis kürsüsünden Mehmet Can hakkında söyledikleri de gerçeğe aykırıdır.

Bakan kardeşleri ve akrabalarının çeltik işleri ile alâkasının olmadığını ifade ediyorlar. Halbuki Bakanın kardeşleri ve akrabaları Kozan ile Kadirli çeltik ağalarının en başta gelenlerindendir. Kadirli ve Kozan Çeltik Komisyonundan sadır olan ruhsatlar ve Çukurovanın en büyük çeltik fabrikası Ceyhanda ve Tevfik Coşkuna aittir.

Bakanın Mehmet Can'ı ve müdafaa edenleri, solculuk ve komünistlikle itham etmesi, her devrin namuslu adamlarına atılan bir çamur nümunesinden başka bir şey değildir.

Size kısaca, Kadirlideki Topaloğlularını da tanıtayım: Ahmet Topaloğlu, aslen Kadirlinin Sıtır köyünden Mustafa Topaloğlunun 11 oğlunun (iki kadından) yaş itibariyle ikincisidir. 11 kardeşin babalarından kalma, 50-60 dönüm civarında portakal bahçesi ile Sıtır çiftliği namıyla maruf Kadirlinin Çavgeçit köyünde 250-300 dönüm arazisi mevcuttur. Bu ailenin 1950 yılına kadar gerek iktisadî, gerek siyasî nüfuzu mevcut değildi. Bakanın ağabeyisi Mehmet Topaloğlu 1954 seçimlerine kadar, ayak çeltikçiliği yapan kendi halinde bir kimseydi. Ancak bu sıralarda avukat kardeşi Mücteba Topaloğlu, Kadirlideki en büyük ağa Tevfik Coşkun'un kızı ile evlendi. Bekir Topaloğlu, eski nüfuzlu Binbaşı namiyle maruf Gencoğullarından kız aldı. Nihayet Bakan Ahmet Topaloğlu, Kozanın tanınmış zengin ve nüfuzlu Hacı Hüseyin ailesinin bugünkü büyüğü eski milletvekillerinden Sadi Çelik'in kızı ile evlendi. Böylece, Ahmet Topaloğlu'nun 1954 te milletvekili olmasıyla, mütevazî ailenin kaderi değişmiş oldu. Topaloğulları Kadirlinin en nüfuzlu ailesi haline geldiler.

Mücteba Topaloğlu, kasabada en çetrefil işleri çıkaran avukat olarak şöhret yapmıştır. Taraflardan birisi daha yüksek ücret verirse, ilk müvekkilini bırakıp, hasım şahsın vekâletini almakla tanınır. Meselâ Oksüzlü köyünden Isa Sarıakçalı ile Aydın aşireti arasındaki anlaşmazlıkta, önce 3 bin lira ücretle Aydınlıların vekâletinin yüklenmiş, sonra 7 bin lira ücret almak ve Sarıakçalı ile taraf tarlasını Vatan Cephesine kaydetmek şartiyle, onların avukatı olmuştur.

Bu yüzden Adana Barosu, Mücteba Topaloğluna intar vermiştir Kardeşinin İçişleri Bakanlığından sonra da Mücteba Topaloğlu, önce göçmenlere karşı Sıhhmehmet köyünün avukatlığını almış, sonra daha yüksek ücretle göçmenlerin avukatlığına geçmiştir. Avukatlık şerefiyle bağdaşamıyan bu durum, veniden Adana Barosuna şikâyet edilmiştir. Kezâ Hardallık köyünden Süleyman Sayman aleyhine dâva almış, sonra Sayman'ın daha yüksek ücretle avukatı olmuştur. Durum, Adana Barosuna şikâyet edilmek üzeredir. Bu zihniyetle yapılan avukatlığın çok kârlı bir iş olduğu kolayca tahmin edilebilir. Mücteba Topaloğlu, bir ara çeltikçiliğe de heves lenmiş, o zamanki Kaymakamın aşırı müsamahası ile, Hardallık köy mer'asına 1956 yılında icrasız olarak — evel icrasız olarak — 400 dönüm çeltik ekmiştir.

İçişleri Bakanının ağabeyi olan Mehmet Topaloğluna gelince, o başlı başına bir âlemdir. Ağaların ağası diye çağırılmaktan çok hoşlanır. İlk okul tahsili bulunmamasına rağmen, diplomalılara akıl vermeyi sever. Resmî dairelere sık sık uğrayıp, memurların iki büklüm selâm vermesini görmek en büyük zevkidir. Bir sözünün iki olmasına tahammülü yoktur. Kendini Kadirlide İçişleri Bakanlığının temsilcisi sayar. Size bir örnek vereyim. Topaloğlu, İçişleri Bakanı olduktan bir ay sonra, Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi sayı esas No: 960/24, karar No: 961/15, CM. No: 957/865-23 121901 tarihli kararı ile katil suçundan mahkûm olan ve cezasını bitirdikten sonra da üç yıl âmme hizmetlerinden mahrum kılınan oğlu Mustafayı Konya askerlik şubesine yedeksubay öğretmen olarak sevkettirmiştir. Kadirli'nin altı yıllık Sube Reisinin ve yaş tashihi dâvasında iddia makamın da bulunan Savcının, Mustafanın durumunu, normal olarak bilmeleri lâzımdı... Buna rağmen, her şeyden habersizmişler gibi, suçlu Mustafayı Yedek Subay olarak askere şevketmişlerdir!

Hukuk devletinin nasıl işlediğini görüyorsunuz. Bilhassa Mehmet Can Kadirliden avrıldıktan sonra, ağalar hukuku daha işlemeye başlamıştır.

ALTIN HOCA yarışması

Zübük Gazetesi Mizah Hikâyesi yarışması açmıştır. Herkes bu yarışmaya katılabilir.

ALTIN HOCA yarışması her yıl tekrarlanacaktır. Birinciliği kazanan yazara armağan olarak Nasrettin Hoca'nın altından yapılmış çok değerli bir plâkasıyla 500 lira ödül verilecektir. İkinciye yine Nasrettin Hoca'nın gümüşten plâkası ile 300 lira, üçüncülüğü kazanana da 200 lira ödül verilecektir. Ayrıca yirminciye kadar derece alanlara da birer diploma verilecektir.

YARIŞMAYA KATILMANIN KOŞULLARI:

1 — Yarışma yazıları en son 20 Ağustos 1962 gününe kadar gönderilmiş olmalıdır. Yarışma sonucu 1962 Kasım ayında çıkacak ilk Zübük gazetesinde ilân edilecektir.

2— Yarışmaya gönderilen bütün yazılar incelenir, yayınlanmağa değerli görülenler Zübük'te çıkar ve her çıkan yazının sahibine 50 lira telif hakkı hemen ödenir. İlk elemeden geçip yayınlanmak için sıra bekleyen yazılardan bir kısmının yayınlanmasına zaman kalmazsa, bunlar Zübük'de ilân edilir ve yarışmaya katılır.

3 — Birden çok yazıyla yarışmaya katılabilirsiniz.

4 — İlk elemede seçilen yazıları yargıçlar kurulu «jüri» derecelendirecektir. Ayrıca birinci seçilecek yazıya oy vermiş olan her okura 6 lira tutarında değerli kitap armağan edilecektir.

5 — Yarışma yazıları başka dilden çeviri olmayacak ve daha önce yayınlanmış olmayacak.

7— Her hikâye 1000 kelimeyi aşmıyacak ve daktilo ile kâğıdın bir yüzüne yazılacak. (Çok okunaklı el yazısı da olabilir.)

8 — Hikâyelerin altında açık ad ve adres yazılı olacak.

Bekliyoruz, yazılarınızı gönderiniz. İlk elemeden geçen hikâyeler Zübük'de yayınlanmakta ve yazarlarına ellişer lira gönderilmektedir.

Anlat — Derdini Marko Paşa'YA

Ankara'da okurlarımızdan Bay Cemal Onas yazıyor :

«Acaba Zübük'ü haftada iki defa çıkarmak mümkün olmaz mı? Çünkü alıdışım gün hemen okuyup bitiriyorum Gazetenizin tiryakisi oldum, bir hafta beklemek çok zor geliyor.»

MAKO PAŞA — Sağ olunuz. Bu gazete, okurlarının ilâtfatlarına layık olmaya çalışmaktadır.

Zübük'ü haftada iki kere çıkarmayı biz de isterdik. Ama şimdilik mümkün değil. Çünkü bu sekiz küçük sayfa Zübük'ü hazırlıyabilmek için, gazetede çalışanlar çok yorulmak zorunda kalıyorlar. Çok titizlik gösterdiğimiz halde, başta dizgi — ilâtfetme vanlıkları, gazetedeki birçok aksaklığın önüne geçemiyoruz. Gazeteye giren her yazı tek tek elden geçiyor. Haftada ortalama 300-350 mektup ve yazıyı okuyup incelediğimizi söylersek durumumuzu birazcık olsun açıklamış oluruz. Ilerde Zübük'ü haftada iki kere çıkarmayı düşüneceğiz. Bugün için amacımız, her sayıda yenilliklerle en çok beğenilirlere bile Zübük'ü beğendirmek, her sayı daha güzel bir mizah gazetesi çıkarmaktır.

★ ★ ★

Mektuplarına özel cevap isteyen pek çok okurumuz var. Ne yazık ki, bu okurlarımıza özel cevaplar vermek elimizde değildir. Cevap vermemiz için posta pulu gönderenler de oluyor. Pulumuz var, ama zamanımız yok. Gerekirse burda cevap veriyoruz. Okurlarımızdan, bizden özel cevap almak için posta pulu göndermemelerini rica ederiz.

★ ★ ★

Yarışma yazısı gönderen okurlarımız da, yazılarının okunup okunmadığını öğrenmek istiyorlar. Gelecek sayımızda, yarışmaya gönderilen yazılardan hangilerinin okunduğunu, bunlardan hangilerinin yarışmaya girebileceğini ve yarışmaya giremiyecek yazıları açıklıyacağız.

Sayın Şahin Demirci — Zonguldak Teşekkürler. Burada övgülerden çok, yergileri, kınamaları, eleştirileri ve soruları açıklıyor, hattâ saldırıları bile yayınlıyoruz. Her yazara, her gazeteye her türlü mektup gelir. Kendilerini öven mektupları sütunlarına aktaran yazarlar, ancak Zübük'tün konusu olurlar. Dahası, mektup kısmındaki «Tek sayın yazar» diye başlıyan nezaket satırlarını bile gazeteye aktaranlar az değildir.

Bay Ziya Günalp'e :

Bizi duygulandıran manzumenizi kendimiz için saklamamamıza müsaadenizi dileriz.

★ ★ ★

Adını, adresini saklı tuttuğumuz bir okurumuz, büyük bir iyi niyetle kendisini evlendirmemizi rica ediyor. Hayır, alay etmiyor, kötü niyeti de yok. Özden mektubunu okusanız siz de bu anlardınız. İşte mektuptan birkaç satır :

«Çok yalnızım. Hissî çekingenliğim den kadınlarla arkadaşlıkde bulunamıyorum. Bizim toplumumuzda neden böyledir?»

Bundan sonra da kendisini güvendiğimiz bir kızla tanıştırmamızı diliyor.

Önce güldük bu mektuba ama sonra üstünde düşündük. Bu, gerçekten yurdumuzun önemli bir sorunudur.

Sayın okurumuz, isteğinizi hiç de kötüye almadık. Çok yazık, özden dileğinizi yerine getirmek elimizde değildir. Hem bu türlü aracıdarla tanışma iyi sonuç vermez. En iyisi cayret size düşmeli, sıvayın paçaları bakalım... Kim bilir kaç yüz kız da sizin yolunuzu gözlüyordur.

Zeytinburnundan öğrenci bir okurumuz yazıyor :

«Müzik öğretmenimiz, bizi Şan sinemasında verilen konserlerden birine götürmeğe karar vermiş. Orkestrayı, konseri övüp duruyor. Diyor ki,

— Biletler iki lira, yol parası, harç ile evden beş lira alır konsere gidersiniz.

Bir arkadaşımız,

— Hocam, konsere gitmezsek ne olur? diye sordu,

Öğretmen,

— Adam olmazsın... dedi.

Elimi şakağıma koyup düşüncelere daldım: Adam olmak bu kadar kolay da neden duruyoruz? Köprü altlarında, parklarda yatan, sokaklarda başı boş gezenleri neden toplayıp adam olsunlar diye konsere götürmüyorlar?»

Genç okurumuz, siz haklısınız ama öğretmeniniz de haklı. Biz öyle nem o yana, hem bu yana hâkli diyenlerden değiliz. Ne yapalım ki siz de haklısınız, öğretmeniniz de haklı. Ortada bir haksız var ama kim? Bunu da daha çok düşündükçe bulacaksınız. Her konsere giden adam olmaz, ama adam olabilecekler konsere giderlerse adam olurlar. Anlattığınız o İşsiz güçsüzler, konsere gidebilmeydi, belki de konsere gidenlerin çoğundan daha çok adam olurlardı. Hele siz — ki düşünüyorsunuz — elinize iki liracık geçer de yarı yayan yarı taşıtla Zeytinburu'ndan Şan sinemasındaki konsere gitmeğe alışırsanız, sizin için iyi olur. Zeytinburnu çocuğunun da her hafta beş lira konser parası bulamıyacağı açıktır.

Başlıca yazarı :
AZİZ NESİN
SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ :
MERAL NESİN
Yönetim yeri : Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL
Telefon : 22 58 04

HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ
30 NİSAN 1962
Yıl : 1, Sayı : 13
İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

ABONE : Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık abone 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa, ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir.
İLÂN : Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır.
50 KURUŞ

Zübüüüüük

TÜSTAV ARŞİVİ

«Bir ağa bin ite bedeldir.»
AĞAHAN

Zübük

İT KAGNI GÖLGESİNDE YÜRÜR DE KENDİ GÖLGEM SANIRMIŞ

«Türkiye'de büyük inkılâp oldu: Eski ağazâdeler şimdi ağaoğlu...»
BEYOĞLU

Ne Sağcıyız, ne solcu, futbolcuyuz, futbolcu!

Hukuk Devleti Değil Guguk Devleti

Anayasa değil Babayasa

MECLİS KÜRSÜSÜNDEN MİLLETE NASIL DÜPEDÜZ YALAN SÖYLENİR

İŞTE BİR AGA AÇIKLIYOR

Bunlar ağa bile değil. bunlar hırsız. Hazine tarlalarını yağma Hasanın böreği misali kapışırlar. Şimdi de Allahın suyunu yağma ediyorlar. Allah, teneffüs ettiğimiz havayı da yağma etmelerinden bizi korusun!

Şimdi de moda komünistlik. Mehmet Can'a karşı yapılan haksızlığa, ağaların oyunlarına ne partizan idareye karşı koyanların hepsine şimdi komünist diyorlar. Hukuk devletini savunanlar komünist! Haksızlığa isyan edenler komünist! Mehmet Can komünist! İçişleri Bakanından Mehmet Can meselesinin hesabını soran milletveili Suphi Baykam komünist! Gercekleri aksettiren basın komünist. Ben, Ağa Vavisoğlu komünist! Mehmet'in iyliğini isteyen herkes komünist!

Adım Safa Vayısoğlu. Ben de Kadirli ağalarındanım. 750-800 dönüm araziye sahibim, elimdeki arazinin 69 dönümü Hazineye ait.

Her ağa gibi benim de su arkım var. Ark susuz. Fakat Kadirlide fazla ekim müsaadesi almak için susuz arkların muhayyel suları da satılır.

Ben de sırtüstü yatıp, binlerce liraya susuz Hacı İdem arkının muhayyel sularını satarım! Ağalıktan bir şikâyetim yok. Particilikle ise uğraşmıyorum.

Partiler, ağaların elinde. Halk ağaların esiri. Seçim böyle olduktan sonra, halkı ağaların elinden kurtarmanın çaresi yok. Halk, bir lokmaya muhtaç. Ağayı kızdırırsa aç kalır. Bu yüzden halk, Hükûmete boyvermeye mecbur. Ona Hükûmetten fayda yok. Seçimlerde ağalar seçilir. Meclise ağalar gider. Kanunları ağalar yapar. Yapmasa da, mevcut kanunların uygulanmasını onlerler. Bu durumda halk ne yapsın? Hükûmet, ağalara bir şey yapamadıktan sonra bir lokmaya muhtaç halk. köleliğe rıza göstermekten baska neyleyebilir? Atatürk gibi biri çıkmadıkça ağalardan kurtulamıyacağız. Partileri, Meclisi ağalar doldurduktan sonra, Toprak Reformu, yapılsa bile ne işe yarar? Toprak Kanunu çıksa da, ağalar onu işlemez hâle getirmesini bilirler. Şimdiden ne olur ne olmaz diye, ağalar topraklarını bölüyorlar. Meselâ İçişleri Bakanı Topaloğlu'nun kayınpederi Şadi Çelik, Ceyhanın Camuzağılı köyü Haydarağa çiftliğindeki 3 bin dönüm arazisini, toprak reformuna karşı tedbir olmak üzere, bugünlerde çocuklarına ferağ muamelesini yapmak üzeredir. Hem sonra, ağaların elindeki toprakların çoğu Hazineye ait.

Devlet kendi topraklarını geri almak için bunlara açıktan para mı verecek? Böyle şey olmaz. Velhasıl seçim böyle olduktan sonra, toprak reformu yapılamaz. Önce, ağalara karşı koymasını bilen bir hükûmet, bir lider şart. Ondan sonra, gaspedilen tarlalar alınır, halka verilir. Halk, ağa korkusundan sıyrıla bilir. Gerekirse, ağalar sürülür Halk hükûmete ısınır Ağalardan korkmaz hale gelir.

Bir ağanın, ağalık hakkında böyle konuşmasına şaşacaksınız. Hem de, çok şükür rahatı ve itibarı yerinde bir ağanın, ağalara karşı halkı tutması, kolay kolay inanılacak bir şey değil. Ama işte böyle. Vicdanım, haksızlıklara, hırsızlıklara susmaya elvermiyor.

Bizim Kadirli ağalarının bir kısmına ağa bile demek doğru değil. Bunlar hırsız. Hazine tarlalarını, yağma Hasanın böreği misali kapışırlar. Şimdi Allahın suyunu yağma ediyorlar. Allah, teneffüs ettiğimiz havayı da yağma etmelerinden bizi korusun!

Şimdi moda komünistlik. Mehmet Cana karşı yapılan haksızlığa, ağaların oyunlarına ve partizan idareye karşı koyanların hepsine şimdi komünist diyorlar. Hukuk devletini savunanlar komünist! Haksızlığa isyan edenler komünist! Mehmet Can komünist! İçişleri Bakanından Mehmet Can meselesinin hesabını soran milletvekili Supki Baykam komünist! Gerçekleri aksettiren basın komünist. Ben, ağa Vayisoğlu komünist! Mehmetin iyiliğini istiyen herkes komünist!

Kendisi de ağa, ama vicdanlı bir ağa ola: Safâ Vayısoğlu, ağaların korkunç iç yüzlerini açıklıyor. Bu sayfada o açıklamaları okurken dehşet duyacaksınız.

Kadirlide 600 bin dönüm ekime elverişli toprak var. Aylarca uğraştım tesbit ettim, bunların en azından 400 bin dönümünün Hazineye ait olması lâzım. Halbuki Hazinenin ilgili bulunduğu arazi miktarı bugün 15 bin dönümü aşmaz. İhtilâfta bulunan bu arazîyi de Hazenenin kurtarması mümkün değil. Hazine yalancı şahit tutar.

(Devamı 2 inci sahifede)

Başyazı 3 üncü sayfadadır; dalga geçmeyin, lûtfen okuyun!

Türkiye'de sanat ve fikir hareketlerini idare eden Sultan İbn-ussultan Abdüs-Sansür II ve sol yanında taşıdığı sadrâzam ve vezirleri...

TÜSTAV

TWİST DANSINI BİZDE ÖGRENİN

DUHULİYE

10 KURUŞ

Genel helâmıza halkımızın büyük rağbeti oldu ğundan, kapıda sıra bek lerken kendi kendimize twist oynarsınız, hem de içeri girince rahatlarsınız.

10 KURUŞA

TWİST

Taksim genel helâlarını tercih ediniz.

BAYANLARA MÜJDE:

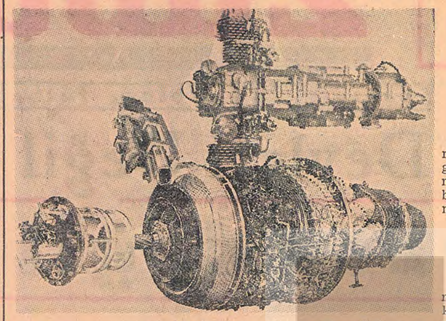

AYDA 300 LİRA TAKSİTLE

Con Ahmet bu makineyi yapmaya dört sene önce başladığından, patateslerin hangi delikten makineye atılacağını unutmuştur. Deliği bulanlara mükâfat verilecek.

Artık patates soymaktan kurtuldunuz

İŞTE BİR İCAT

Memlekeimizin tarihi mucitlerinden Con Ahmet, yanda fotografını gördüğünüz muazzam makineyi icat ederek Türk mutbağına büyük hizmette bulunmuştur.

PATATES SOYMA MAKİNESİ

Kullanışı çok pratik olan bu makinenin özelliği, patatesleri, kabuklarını koparmadan soymasıdır. 2550 santili re benzinle 3 ton pattesi 3 dakikada soyar, atar.

Resmini Gördüğünüz bu âletin adı ne?

BUJİ

Nasıl da şıp diye bildiniz. Demek ki sizin geniş genel kültürünüz var, tebrik ederiz.
Gelelim sadede:

Hemen bu bujilerden birkaç tane alın. «Ben buji ne yapacağım» demeyin ,alın da bir kenara atın. Yarımız sakla samanı, gelir zamanı demişler.

BİRKAÇ BUJİ BİRDEN ALIN BULUNSUN BUJİYİ VEREN ALLAH OTOMOBİLİ DE VER.

Çok miktarda buji ithal etmiştik; n'pıcaz biz bu lar bujiyi? Alın da bitsin işte!'

Oküs Poküs Şapka Evi

Bütün politikacılar şapkalarını bizden alırlar.

Önce şapkanı al, sonra politikaya dal

oy sandığından çıkmayan bu şapkadan çıkar.

Ayrıca vatandaslar için, her kelleye uygun külâhlar bulunur. Ali Veli külâhı bizde

Nişan Yüzüklerinizi Bizden Alınız

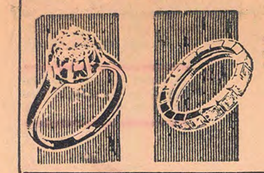

Bir hafta sonra geri getirirseniz yüzde yirmi eksiğine alırız. Abone olanlara hususi tenzilât.

Boşan boşan
Gel bizde kuşan
Kuyumcu Nişan

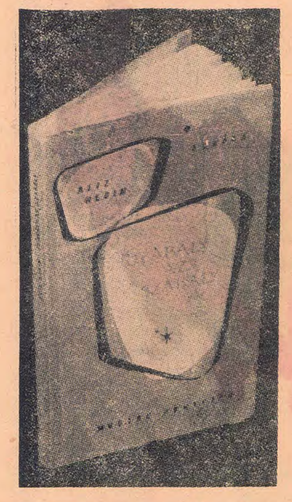

Aziz Nesin'in «İt Kuyruğu» adlı kitabı bugüne kadar beş yabancı dile çevrilmiş ve her yayınladığı memlekette kısa zamanda satılıp tükenmiştir. «İt Kuyruğu»nun türkçe üçüncü basımı da tükenmek üzeredir.

Yandaki resimde, Macaristanda basılmış «İt Kuyruğu» kitabı görülmektedir. Macarca «İt Kuyruğu» kitabının baskısı ve kapağı çok güzeldir.

Bâzı okurlarımız Zübük'ü bulamadıklarını, almağa kalmadan satılıp tükendiğini bize yazıyorlar. Okurlarımıza Zübük'e abone olmalarını sağlık veririz. Böylece hiç aksamadan, erkenden Zübük almış olurlar...

Ne kuşu?
Su kuşu
Değil!
Peki, ne kuşu?
Devekuşu
Değil!
Öyleyse ne kuşu?
Kuş değil, insan.

Hezârıfen Ahmet Efendi, uçmağa heveslendi. Yaptığı kanatları takarak uçurumun kenarına geldi, ayaklarının burnu üstüne kalktı, hop dedi, bir daha hop dedi.

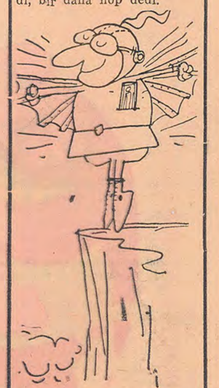

Hop dedi, ama bir türlü atlıyamadı. Çünkü yüreği hopluyordu.

HOP HOP HOP
ALTIN TOP
BABA BANA TOP AL

Ya hopla, ya aklını başına topla!

İYİ AHLAK DERNEĞİ

Hayatta muvaffak olmak için herşeyden önce muvaffak olmalıdır. Bunun için de beliniz oynak olmalıdır.

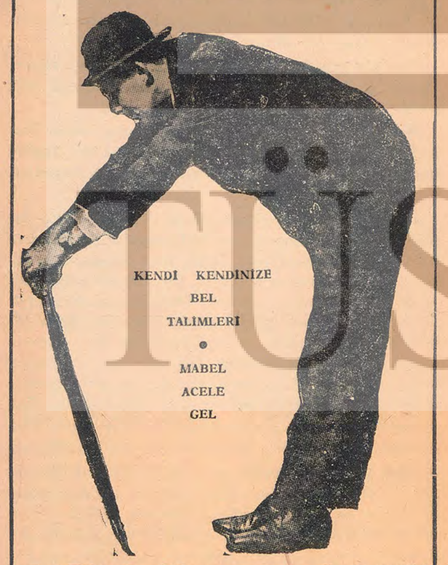

KENDİ KENDİNİZE BEL TALİMLERİ

MABEL ACELE GEL

Bu Kitabı Okuyunuz: «Hayatta muvaffak Belinde oynak!»

Hocasız olarak iki ayda belinizi 120 derecelik demokratik biçime sokabilirsiniz.
Oynak bel, oynak kadından daha oynaktır.
Belini oynatmayan aklını oynatır.

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

TÜİSTAV ARŞİVİ

— 12 —

Paşazâde Ferit, koğuş arkadaşı genç adamın ranzanın üst katındaki yatağındaydı. Ev sahipliği yapan genç adam, sabıkaları sabıka kayıt defterine sığmaz olan yaşlı misafirinin arkasına dayanması için yastık koymuştu. İçtikleri üçüncü bardak demli çaydı.

— Paşazâde Ferit... Hangi Paşazâde? Adım bile sahte... Ama belki de ismim hakiki de, ben kendim sahteyim. Hangisi hakiki, hangisi sahte, nerem hakiki, nerem sahte, ben kaçta kaç sahteyim, bilemiyorum.

Namusluca yaşayabilmek için girmek istediğim bütün kapılar kapalıydı. Yalnız bana açık bir tek delik vardı, herkes de beni bu tek delikten girmem için zorluyordu. İnşaat müteahhidi kovduktan sonra ümidimi daha kaybetmemiştim. Daha birçok kapılardan girebileceğimi sanıyordum. Girdim de o kapılardan. Ama içeri girince barınamadım. Ağızbirliği etmişler gibi, herkes kapıları yüzüme kapayıp, açık kalmış tek deliğe beni itiyordu.

Aradan bunca yıl geçtikten sonra durumu daha iyi anlıyabiliyorum. Etrafı çepeçevre kapılar olan bir meydan tasavvur ediniz; bir çok kapı ve bir tek de delik var. Ben bu meydanın ortasındayım. Ben o kapılardan girip namusumla çalışıp yaşamak istedikçe beni kapı dışarı ediyorlar. Başka bir kapıyı çalıyorum. Evet, içeri girebiliyorum ama, çok kalamıyorum, yine kapı dışarı ediliyorum. Girebileceğim bir tek delik var. Ama oraya girmek istemiyorum. Girmeyip de ne yapabilirdim? Sonunda tek açık delikten girmeğe mecbur oldum.

Milyonluk bir şehrin ortasında iki gündür aç dolaşıp duruyor, karnımı doyuracak bir iş bulamıyordum. Beyazıt Kulesine çıktım. Bacaklarımın dermanı kesildiği için, kulenin merdivenlerini duvarlara tutuna tutuna, sürüklenircesine, basamaklarda otura dinlene çıktım.

Kulenin balkonundan geniş şehre, sonra daha yaklaştığımı sandığım gökyüzüne, bulutların arasından sızan ışık huzmelerine bakınca, içime serin, ışıklı ümitler doldu. Yaşamak, bu dünya güzeldi. Koca şehrin üzerine abansam, yollar, binalar ellerimin altında kalıverecekmiş gibi geldi bana... Şurası, şurası, şu yollar, bahçeler, evler, apartımanlar benim olacaktı hani?... yine de olabilirdi. İşte o taze ümitle, sanki aşağı iner inmez karşılayıcılar bulacakmışım gibi kuleden indim. İnsanlar gözlerime yine güzel görünüyorlardı. Kalabalığın daha kalabalığın içine sokuluyorum.

— Ferit! diye bir sesle kendime geldim. İki kol boynuma sarılmıştı. Bir de baktım : Necdet... Bir yıl önce o da okuldan alaya çıkarılmıştı. Onun şimdi çavuş olması lâzımdı. Halbuki son derecede şık giyinmişti. Mektepteyken çok iyi arkadaşımdı. Çok fakirdi. Nasıl olmuştu da böyle şıklaşmıştı?

— Ne yapıyorsun Ferit?

Ona kısaca başımdan geçenleri anlattım. Gülüü, koluma girdi.

— İyi ki karşılaştık... dedi.

Birkaç kere sırtıma vurarak,

— Aldırma, boşver... dedi.

Bir taksiye bindik. Boyna soruyor, ben de anlatıyordum.

Tarlabaşında ara sokaklardan birinde bir evin önünde taksiden indik. Evin üçüncü katında bir odada pansiyonerdi Necdet...

Odanın güzel eşyalarına şaştım. Adını bilmediğim renkli bir içki verdi, belki likördü. Açlıktan içim ezilirken bir de bu içki baygınlık verdi. Duvarda çerçeveli bir Hukuk Fakültesi diploması vardı. Diplomada Necdet'in resmi görünüyordu. Dikkatle diplomaya baktığımı görünce,

— Benim... dedi.

Geçen yıl liseden koğulup da nasıl hukuk diploması almıştı?.

Necdet alaylı alaylı gülerek,

— Yarın, sana da bir diploma alırız... dedi.

Anlamıştım, hiç sesimi çıkarmadım.

Necdet o gece su gibi para harcadı. Daha çok bana gösteriş yapıyordu. Hayatımda ilk rakıyı şarabı - gece içtim. Beni bara götürdü. Bardaki kadınlar Necdet'i tanıyorlardı. Gece yarısından sonra beni bir otele bıraktı,

— Yarın görüşürüz! dedi, gitti.

Aylardanberi ilk defa bir yatakta yatıyordum. Uyandığım zaman bir türlü odadan çıkamadım. Necdet'in otelin parasını verip vermediğini bilmiyordu.. Bende on para yoktu. Akşama doğru Necdet geldi. Birlikte çıktık.

— Vesikalık fotoğrafın var mı? dedi.

— Ne olacak? diye sordum.

— Diploma hazır, fotoğrafını yapıştıracağım... iki fotoğraf ver...

— Yok...

Bir sokak fotoğrafçısında resim çektirdim. Yine onun evine gittik. Sahiden diploma hazırdı. Her şeyi gözümün önünde yaptı. Fotoğrafı yapıştırdı, resmi mührü vurdu, üstüne de imzaları attı.

— İşte diploman!... Şimdi bütün kapılar açık sana!.

— Teşekkür ederim Necdet, dedim, ama bunu istemiyorum. Zahmet oldu sana...

Kahkahayla gülerek,

— Ne o, dedi, yoksa hukuk diplomasını beğenmedin mi?

— Lise diplomam olsa yeterdi.

— Lise diplomasıyla iyi bir işe giremezsin ki...

— Yâni kendi diplomam olsaydı...

Necdet'e okuldan koğulmanın üzerimdeki acı tesirini anlattım. Niteyim, kötü hiç bir şey yapmamaktı. İnsanın namusuyla, hakederek, çalışıp kazanması mümkündü. Arkadaşlarıma çok zaman yaptığım gibi Necdet'e nasihat ediyordum :

— Nasıl olsa bir gün anlaşılır Necdet...

Şüpheyle yüzüme baktı :

— Korkuyor musun? dedi.

Doğrusu. korkuyordum.

— Karar verdim, dedim, hayatımda hiç bir kötü şey yapmıyacağım.

Necdet :

— Pekiy, sen bilirsin... dedi.

Sesi kırgındı. Bu soğukluktan sonra para da istiyemedim.

— Allahaısmarladık Necdet...

— Güle güle...

Necdet, beni herkesin ittiği deliğin kapısına kadar getirmişti. Hayır, o delikten girmiyecektim. Kapıları zorlaya zorlaya açacaktım nasıl olsa...

★ ★ ★

Köprü'de hamallık yapıyordum, daha doğrusu hamallık yapabilmek için uğraşıyordum. Çünkü oranın hamalları beni iskeleye sokmuyorlardı. Hamallık da mı yapamıyacaktım, o kapı da mı kapanacaktı yüzüme... Aradan kaçarak bavulu çantası taşınacak bir yolcu bulabiliyordum. İlk zamanlar hamallıktan utanıyordum. Ama sonra, sonra bunun da tesellisini buldum. Amerika'da sıfırdan milyoner olmuş insanların kitaplarda okuduğum hayatları gözümün önüne geliyordu. O milyonerlerin de pek çoğu benim gibi on parasız sokakta kalmışlar, hamallık ederek hayatlarını kazanmışlardı. Bavullarını, çantalarını taşıdığım insanları küçük görüyordum. Zavallılar, bir milyoner namzedine bavul taşıttıklarını hiç bilmiyordu; ben milyoner olduktan sonra da bunu bilmiyecekterdi.

Birgün iskele kanapelerinden birinde otururken oraya bırakılmış bir gazete gördüm. Gazeteyi okumaya başladım. Beşinci sayfada bir ilân; bir banka imtihanla memur alacakmış...

Tiyatro

HALTUN TANER KABARE AÇTI

Hayır, bu bildiğiniz gibi değil! Sadece değerli yazar, Beyoğlunda Gen-Ar Sanat Galerisi ve kulübünde, Avrupa da vaktiyle olanlara benzer cinsten bir kabare gecesi tertipliyerek önem verdi.

Çoğunluğu «147» li profesörlerle ailelerinden olan seyirciler bol bol güldüler. Hem Üniversiteye dönüşlerinin ilk gecesi oldu ğundan hem de konuları kendileriyle ilgili buluşların çokluğundan.

Fon müziği olarak «Kâtibim» ile açılan gecede sahneyi Haldun Taner idâre ediyor, kendisi de fıkralar anlatıyordu. En başarılı fıkrası, geceyi de anlattığı için, şu oldu.

Bir Amerikalıya, Pariste, bir resim galerisi sahibi, rönesans sanatçılarından birinin tarihi de ğeri olan bir tablosunu satmak ister. Amma bunu Amerikaya götürebilmesi imkânsızdır. Kanunlar müzelik eserlerin sınır dışı çıkmasına izin vermiyor. Satıcı Amerikalıya, tablonun üzerine modern entipüften bir resim yapacağını, o zaman gümrüklerden geçirebileceğini söyler. Alıcı sorar:

— Sonra?

— Sonra sana bir ilâç veririm, Amerikaya gidince tabloya sürersin, uydurma resim silinir, şaheser meydana çıkar.

Dedikleri gibi yaparlar. Gel gelelim Amerikaya varınca, ilâcı o kadar kuvvetli sürerler ki, hem modern resim, hem şaheser silinir, altından Kennedy'nin fotoğrafı çıkar.

ŞAİR VE PİYES YAZARI

Kabare gecesinde Oktay Rıfat'ın İstanbul şiirini dört sanatçı ayrı ayrı ve toplu olarak okudular. Bunun için özel bir sahneye konuluş yapılmıştı. O kadar başarı kazandı ki:

— Oktay Rıfat'ın şiirleri piyes lerinden daha güzel oynanıyor, demekten kendimizi alamadık.

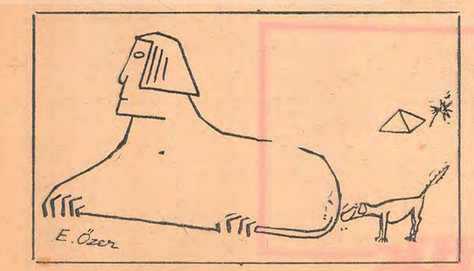

İNSANA VURULAN NEŞTER

La Roche Foucauld'dan
Çeviren : Hasan RENİZ

Kendisinden iyilik gördüklerimiz
İsterler ki kötülüklerini
Görmiyelim biz!

★

Yaşlı deliler
Delilikte
Delikanlıları geçer!

★

Dem vurur da herkes
Hâfızasının azlığından
Aklının azlığından
Kimse sözetmez!
Küçümencik zekâlar
Kendi boynunu aşan her şey
Lânetle damgalar.

★

Namuslu kadınların çoğu
Gizli hazinelere benzer
Aranıp taranmadıklarından
Güven içindedirler.

★

Yoktur tek bir insan
Ki daha aşağı görsün kendini
Dünyada en çok
Beğendiği insandan.

★

İçerlediğimiz sanılır
Dalkavukluğa bazan
Ondan değil gocunmamız
Sadece onun tarzından.

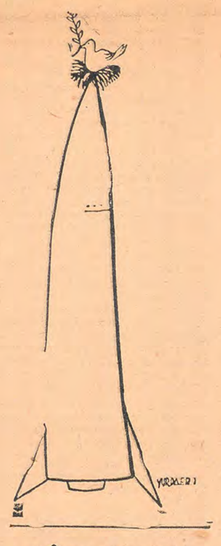

BİZE GELEN KİTAPLAR

- **ZONGULDAK HİKAYELERİ** — Mehmet Seyda'nın altı hikâyesi bulunan kitap. Yeditepe yayınları 86 sayfa 250 Krş
- **BEYAZ DUVAR** — Mehmet Seyda'nın dokuz hikâyesi bulunan kitap. Kovan Kitapevi yayınları. 130 sayfa 2,5 lira.
- **AKTÖRLÜK SANATI** — Richard Boleslavsky'den çeviren: Suat Taşer. Meydan Sahnesi yayınları. 171 sayfa, 5 lira.

Yarışma YAZILARI

TÜSTAV ARŞİVİ

Durmuş Ağa'nın Öküzü

15 Ekim seçimlerinin arifesinde bir akşam saat 8.30 sıralarında hızlı hızlı yurda doğru ilerliyordum. Kuvvetli bir alkış sesi dikkatimi çekti: «Acaba ne var!» diye sesin geldiği tarafa ilerledim. Bir kahvehanenin önünde asılı bir bayrak, parti filaması, üzerinde «... Partisi. Kapalı salon toplantısı» yazılı levha bulunuyordu. Kapıya yaklaştım. Genç bir adam,

— Buyurun beyefendi... diye beni içeriye çağırdı. Kapıdan girerken yakama bir parti rozeti taktı.

— Ama.. ben bu partiden değilim ki... dedim.

— Zararı yok. Bizim toplantımıza gelen herkes bizden sayılır. Buyurun oturun.

Bana yer gösterdi. Teşekkür ettim.

Mikrafona yanaşan bir adam,

— Muhterem vatandaşlar! Şimdi sizlere hitap edecek olan, partimizin kıymetli hatiplerinden (Isminı hatırlıyamıyorum. Diyelim ki Cemalettin Yaylalı olsun.) Cemalettin Yaylalı'yı takdim ediyorum, dedikten sonra mikrofondan uzaklaştı.

Mikrafona kelebek kıravatlı, ince bıyıklı, koca göbekli, hatip geldi. Elindeki bir tomar kâğıttan ara sıra okuyarak konuşmaya başladı:

— Muhterem vatandaşlarım! Şimdi şu çatının altında toplanmış bulunuyoruz ki. Gayemiz «... Partisini» iktidara getirmiyeceğiz. O parti memleketimizin felâketini yaratan, nurlu ufuklardan döndüren, bünyesinde milletin sırtından geçinmek isteyen ve kendi midelerini doldurmak için başkalarına zulüm etmeği mubah sayan, kendi partilerinden olmıyanları camiye sokmayan adamların toplandığı bir partidir. O parti ki; bizlere öne gelenin eteğini öptürten, zulüm idaresini vatandaşlara reva gören adamların partisidir... Muhterem vatandaşlarım! Aklıma çok mühim bir hâdise geldi. Anlatayım: da görün, bizlere nasıl zulüm etmişler.. (Kâğıt tomarına bir göz attı ve devam etti). Muhterem vatandaşlarım! Daha ben küçükken; 15 yaşımda filândım. Köyde komşumuz bir Durmuş Ağa vardı. Durmuş Ağa'nın iki öküzü bir affedersiniz eşeği vardı. Zavallıcık öküzlerle çift sürer, affedersiniz eşeğiyle de kışın yakacağı odunu dağdan taşırdı. Bir de ihtiyar babası vardı. Vallahi ineği, davarı filân yoktu, sözüm burdan dışarı hayvanı yoktu. İşte o partinin memlekete zulüm ettiği senelerden biriydi. Baharın köyde, affedersiniz, hayvan sayımı yapmaya o partinin adamları geldi. Durmuş Ağanın da iki öküzü ile bir, affedersiniz, eşeğini saydılar gittiler. Amma o partinin adamı olan muhtarın inekleri, yüzlerce koyunları yazılmadan muhtar adamları savmış.. O partiden olanlarını, affedersiniz, hayvanlarının yarısı yazılmamış. Birgün Durmuş Ağa kızmış da, ben bu partinin gidişini beğenmiyorum, demiş.. Bunu da muhtar duymuş. Vay öyle ha! Ben gösteririm Durmuş Ağa'ya demiş.. Gelen memuru doğruca Durmuş Ağa'nın affedersiniz, hayvanlarını yazdırmağa götürmüş... Efendim felâket fakire geldi mi geliyor. Daha yaz başlarında Durmuş Ağa'nın öküzünün biri ölmüş, öteki öküzü ile, affedersiniz, eşeğini düvene koşarak birazcık harmanını kaldırmışı. Sonra öküzü, affedersiniz, hergeleye sürmüştü, eşeği ile de kış odununu çekiyordu. Bir hafta sonra hergele çobanı: «Durmuş Ağa'nın öküzünü kurt yedi» diye bir haber salıverdi köye... (Elindeki tomar kâğıda baktı.) İşte efendim, felâket geldi mi geliyor fakire... Durmuş Ağa bir, affedersiniz, eşeğiyle kaldı mı köyde... Birgün o partinin adamı olan muhtar, odasına çağırmış: «Ee! Durmuş Ağa, senin öküzlerle eşeğinin vergileri var. Onları ver bakalım. Tahsildar alınacak vergilerin listesini yollamış da ben toplıyorum.» Dememiş mi!.. Durmuş Ağa beyninden vurulmuşa döner «Yahu benim öküzlerim öldü, biliyorsun onlara ne vergisi vereceğim.» diye itiraz etmiş. O partinin adamı olan muhtar «Tahsildar gelsin de görürsün» tehditleri ile savmış Durmuş Ağayı.. .

Ama, birgün köye tahsildar geldiğini karısı duymuş, koşarak Durmuş Ağa'ya gelmiş «Herif! Tahsildar gelmiş ne yapacağız?» diye ünlemiş. Bunun üzerine Durmuş Ağa'yı bir telâştır almış «Ne yapacağız hanım! Bizim eşeği satarlarsa aç açık kalırız.» diye dertlenmeye başlayınca, karısı «Elbet bir akıl ederiz» yollu Durmuş Ağa'yı teselli etmiş... Sabah olunca hanımla Durmuş Ağa babalarını salmışlar tarlaya. Affedersiniz, eşeği ahır sekisi yatak odalarına almışlar, eşeğin dört ayağını bağlayıp yatağa yatırmışlar. Ve üzerine de bir örtü serip beklemeğe başlamışlar.. Sonra da muhtarla tahsildar Durmuş Ağanın kapısını çalmışlar: «Durmuş Ağa! Senin şu hayvanların vergisini almağa geldik.» demişler. Durmuş Ağa da «Hayvanlarım öldü. Param da yok. Vergi mergi veremem» deyince; «o halde malını haciz edeceğiz» diyerek doğruca ahıra dalmışlar. Ahırda hiç bir, sözüm üzerinizden uzak, hayvan bulamayınca ahır sekisi eve girmişler. Amma odada, içinde çırpınıp duran birinin yattığı yataktan başka bir eşya bulamayınca; hiddetle «Kim bu tepinip duran?» diye sormuşlar. Durmuş Ağa: «Babam. Sıtma oldu da» diyebilmiş. İşte sayın vatandaşlarım! Bizlere, affedersiniz, eşeğe «Baba» dedirten o partinin adamına oy vermiyeceğiz! Vermiyeceğiz! O partiyi iktidara getirmiyeceğiz! Dinleyiciler hatibi omuzlar üzerinde kürsüden aldılar ve kahve ocağına doğru götürüyorlardı ki; Alkışlar ve yaşa sesleri arasında tiz bir ses yükseldi:

— Hey! Aman, dikkat edin, babanız sırtınızdan düşecek!

M. Ali DURAN
Yıldız - İSTANBUL

Bu okurumuza 50 lira yazı parası 19 Nisan günü sayılı makbuzla gönderilmiştir.

Bizim Köyün Delileri

Köyün yoksul ailelerinden birinin gelini inek sağarken sesli - kokulu bir kabahat yapar. Kabahatini duyan inek, kaynanasına söylemesin diye gelin, boynundan altınlarını çıkarıp ineğin boynuna takar. Kaynanası, bu nedir diye sorunca da, gelin «Kabahatimi inek sana söylemesin diye altınlarımı boynuna taktım» der. Kaynanası da, «Aman kocama söyleme sin» diye şalını çıkarıp ineğin başına örter. Az sonra adam gelir, ineği görür «Bu ne?» diye sorar. Karısı olanları anlatınca «Aman oğlum duyarsa karısını boşar» diyerek söylememesi için o da köstekli saatini ineğin beline dolar.

Delikanlı eve gelip ineği görür, soruş her şeyi öğrenince,

— Ben bu delilerin arasında duramam! diye köyden çıkıp gider.

Gide gide bir başka köye varır. O köyde bakar ki, bir kalabalık toplanmış. Yüksek bir yere ot bağlamışlar, ineği hep birlikte kucaklayıp havaya kaldırarak yüksekte asılı otu yedirmeğe çalışıyorlar.

Delikanlı,

— İneği yukarı kaldıracağınıza otu aşağı indirsenize! diye akıl verir.

Otu indirip ineğe yedirler. Delikanlıya da,

— Aman sen bizim köyde kal da bize akıl ver! derler.

Delikanlı,

— Ben deliler arasında yapamam! diye çıkar yola.

Gide gide başka bir köye varır. Bakar ki alanda bir kalabalık. Bir adam dama çıkmış. Aşağıdakiler, ellerinde pantalon tutuyorlar. Damdaki yukarıdan pantalona atlıyor. Bacakları pantalona girmeyince yere düşen adam bir daha dama çıkıp pantalona atlıyor.

Delikanlı,

— Ne yapıyorsunuz böyle? deyince, onlar da anlatıyorlar: O köyde erkekler ayaklarına bir kere pantalon giydiler mi, eskiyip dökülünceye kadar bir daha pantalonu çıkarmazlarmış. Çünkü damdan atlayarak pantalonun içine girmek zor oluyormuş.

Delikanlı onlara nasıl pantalon giyileceğini öğretir. Köylüler buna pek sevinir,

— Aman bizim köyde kal da bize akıl ver! diye yalvarırlarsa da o,

— Ben deliler arasında duramam! diye düzülür yola...

Gide gide bir köye gelir. Bakar ki orda da bir kalabalık, bir düğün alayı, at üstündeki gelini bir kapıdan içeri sokmağa çalışıyorlar, ama bir türlü sokamıyorlar.

Delikanlı onlara sorar,

— Acaba atın ayaklarını mı kessek... diyor.

Öbürü:

— Atın ayaklarına yazıktır, gelinin başını keselim! diyor.

Bir başkası,

— Gelinin başına da yazıktır, eşiği kazalım!

Öteden biri,

— Kapının tavanını açalım! diyor.

— Delikanlı,

— Durun, ben geçireyim gelini! diye atılır. Başına bir yumruk indirince gelin can acısıyla baştını eğince atla birlikte kapıdan girer.

Delikanlıya,

— Aman sen bizim köyde kal da bize akıl ver! diye yalvarıyorlarsa da, delikanlı,

— Ben delilerle uğraşamamı diye çıkıyor yola.

Dönüp dolaşıp kendi köyüne, geliyor. Bir de ne baksın: Odaya su doldurmuşlar, anası, babası, karısı, bir de inek, tekneye dolmuşlar; tekne suda yüzüyor. Onlara,

— Ne yapıyorsunuz? diye soruyor.

Onlar da,

— Kayboldun ya, seni arayıp duruyoruz... diyorlar.

Delikanlı da,

— Bizim köyün delileri, başka köyün delilerinden daha akıllı... deyip evinde kalıyor.

Kudret İzzet TİRE

Bu yazı, halk arasında bilinen bir masal olduğu için, yarışma dışı bırakılmış ve yazarına 15 lira tutarında kitap yollanmıştır.

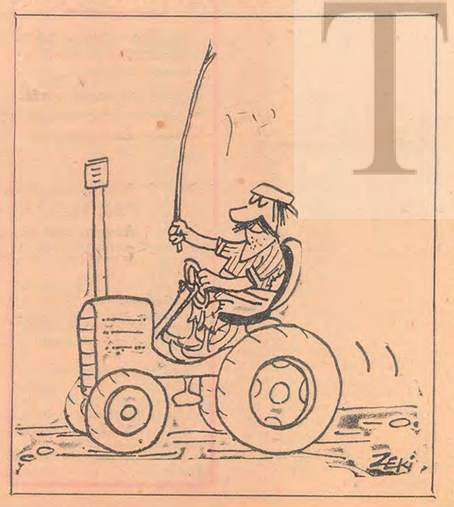

Yarışmaya gönderilen ve Zübük'ün 10 uncu sayısında yayınlanan «Komple - Otomatik Merdiven» başlıklı hikâyenin Max Adeler adlı yazarın hikâyesi olduğunu 11 inci sayıda açıklamış ve bize çeviri bir hikâyeyi kendi yazmış gibi gönderen Bay Budak Örs'ü kınamıştık.

Bay Budak Örs gazetemize bir de «tekzip» yollamaz mı!... Bakınız ne diyor:

«Açtığınız yarışmaya gönderdiğim «Komple - Merdiven» adlı yazıdan dolayı şahsım aleyhine birtakım acı fakat hakikatle asla bağlaşmayan iftiralarda bulundunuz. Aşağıdaki yazının 11. sayınızın 6. sayfasının 4. sütunundaki yazıyı tekzip için, çıkacak ilk sayının aynı sayfa ve aynı sütununda aynı puntolarla neşredilmesini rica ederim.»

Bay Örs, sizin bu yalanlarınızı yayınlamak zorunda değiliz, ama durumunuz daha iyi belirsin diye yayınlıyacağız ki, bu da sizin için büsbütün kötü olacak. İşte mektubunuz:

Olayın aslı şöyledir. Hikâye benim başımdan geçmedi. Amerika'dan yeni dönen bir tanıdığın Amerika'dayken başından geçmiş veya okumuş (orasını kat'i bilmiyorum) anlattıklarından ilham alınarak yazılmıştır. Fakat siz her nedense benim başımdan geçmiş şekline çevirerek neşrettiniz.

Zübük okuyucularında: Son sayınızda çıkan yazınızdan dolayı, şahsım aleyhinde bir antipati yarattınız ve bana çirkef sıçrattınız. Hakikatlerden bihaber olan Zübük okuyucuları, şimdi işin aslını öğrendikten sonra, benden ziyade sizin kabahatli olduğunuzu anlıyacaklardır.

Telif ücretine gelince:

Gazetenize hikâyeyi gönderirken ne para ne de şöhret kazanabileceğimden ümidim vardı. Zira bir Zübük okuyucusu değildim. Dolayısiyle müsabaka şartlarını da bilmiyordum. Tesadüfen müsabakaya iştirâk ettim. Talebeyim. Yazıyı tamamlamak için ancak çalışma saatlerimin dışında uğraşıyordum. Bu bakımdan epey zaman harcadım. Bir emek sarfettim.

Uzun münakaşalardan sonra yazımı neşretmişsiniz. Emeğimin karşılığını, artık ne olursa olsun haketmiş sayılırım. Fakat siz emeğimin karşılığını gasbediyorsunuz.

Her şeyden evvel hikâyenin menşeini iyi bir şekilde tahkik etmeniz lâzımdı. Zira yabancı bir mizahcının yazmış olabileceğini zannettiğiniz belirtiyorsunuz. Asıl suçun sizde olmasına rağmen kendinizi suçsuz çıkartmak istiyorsunuz.

Yapmanız lâzım gelen en vicdanî hareket, telif ücretini geri istemek değil, beni son yarışmaya yani finale sokmamaktan ibaret olmalıdır.

Bay Örs,

Doğrusu pes... Buna dilimizde «Yavuz hırsız ev sahibini bastırır» derler. Demek ki, siz Zübük okumuyorsunuz, tesadüfen yarışmaya yazı göndermiş ve tesadüfen de 50 lirayı almışsınız; yoksa yarışma koşullarını bile bilmiyordunuz...

Bu boş sözlerin ne gereği var Bay Örs? Hem bunlara kim inanır? Demek siz bir yabancı yazarın hikâyesini bize yollamakla suçlu değilsiniz de, bu hikâyenin yabancı bir yazarın olduğunu anlamadığımız için biz suçluyuz? Doğrusu dünyada yazılmış bütün mizah hikâyelerini bilmek isterdik, ama bunun olanağı yok.

Yarışma yazılarında bizim okurlarımız lehinde, özü bozmayan pek ufak düzeltmeler yaptığımız doğrudur. Sizin yazınızın da bütünlüğünü bozan gereksiz yerlerini çıkardık; ama bu neyi değiştirir?

Lütfen bizi iyi dinleyiniz:

Biz sizin iyi bir alleden ve küçüklüğünüzdenberi olağanüstü başarılar kazanan çalışkan bir genç olduğunuz, ailenizi tanıyanlardan öğrenmiş ve size öyle bir yazı yazmak zorunda kaldığımızdan da çok üzülmüştük. Ama siz de bizi üzüldüğümüze lütfen pişman etmeyin. Herkesin, hepimizin hayatında olmaması gereken aksaklıklar olabilir; önemli olan bunların bize ilerisi için ders olmasıdır.

50 lirayı geri istemiyoruz, size de başarılar dileriz.

Başaltı Yazısı

Ağacami ve Ağahamamını korumalıyız

Hıdır HIDIRAĞA

BAZI sapık fikirli ve yabancı ideolojiye sapılanmış ve ipleri kimlerin elinde olduğu malûm ve kimlerin paraları ile beslendikleri bilinen gazetelerin mahut yazarları, bu mukaddes toprakların ve bu aziz memleketin ve bu mübarek vatanın müesses nizamını bozmak ve memleketin temel çivisini yerinden oynatmak için türlü be türlü hainane, caniyane ve mezbuhane emeller peşinde koşarak fesat karıştırmaktadırlar. Ama şunu iyi bilsinler ki, pek yakında çanlarına ot tıkanacak, iplikleri ortak pazara çıkartılacaktır.

YABANCI emeller uğruna mezbuhane gayretler sarfeden bu hainler şimdi de, sanki «sınıfsız imtiyazsız kaynaşmış bir kitle» değilmişiz gibi, memleketimizin ağaları na hücum etmektedirler. Halbuki asıl maksatları, ağaları vesile edip Ağacamii ne hücum ederek halkımımızın manevi hissiyatını rencide etmektir. Evet, ağalar bir bahanedir. Gayeleri, bir yandan Ağacamiine hücum ederken, diğer taraftan da Ağahamamına taarruzla «Ennezafet-ü minel-imam» dan halkımızı uzaklaştırmaktır.

Ağaların, fakir fukara babası olduklarını bu memlekette bilmeyen var mıdır? Her ağanın kapısında, O ağanın ağalığına göre birkaç yüz fakir fukara aile çöplenmektedir. O ağalar olmasa, onların sâyesinde iş bulup geçinen, ekmek yiyen binlerce fakir aile ne olacaktır

Toprak ağalarımız olduğu gibi, fabrika ağalarımız, apartman ağalarımız da elbet vardır ve olacaktır. Çünkü toprak ağalarının sâyesinde binlerce aç insan, ırgat, malaba, yarıcı, ortakçı, hergeleci, çıban, tutma, yanaşma karınlarını doyurduğu gibi, fabrika ağalarımızın sâyesinde ve onların açtıkları yeni yeni iş sahalarında yine binlerce işçi ve aileleri karınlarını doyurmaktadır. Apartman ağaları olmasa, bu apartman kapıcıları hangi kapıdan ekmek yiyeceklerdir, ya hele binlerce kiracı nerden başlarını sokacak bir çatı altı bulacaklardır?

GÖRÜLÜYOR ki, bozguncuların maksatlarını açıktır: Onlar, ağalardan halkı soğutup, ağalarla halkın arasını açmak ve memlekette ayrılık ve ikilik yaratmak istiyorlar. Ağalar güçenirlerse, kızarlarsa, kapılarında, yanlarında, işlerinde çalıştırdıkları binlerce insanı kogarlarsa, memlekette açlık, sefalet hüküm sürecek, vatanımızda karışıklık olacak ve bundan da düşmanlarımız istifade edecektir. Bu hainlerin istedikleri de budur.

SUNU iyice bilsinler ki, hiç bir ağa kendini düşünmez, kapısın da ekmek yiyen yüzlerce aileyi düşünür. Onların bu memleket için çarpan mert hametli kalpleri müsaade etse ve ekmek verdikleri fakir fukaraya acımasalar, çoktan işi bırakırlardı. Çünkü onlara Allah vereceği kadar vermiştir ve kazanmağa da ihtiyaçları yoktur.

Onların servetleri yemekle tüketilecek cinsten olmadığı gibi torunlarının torunlarına da yeter. Ama Onlar kendileri için değil, fakir fukaranın aç-açık kalmamaları için ve bir de torunlarının torunlarının torunlarını ve onda da torunlarını, yani memleketin istikbalini düşünerek yeni yeni tarlalar gasbetmekte ve memlekete yeni yeni iş sahaları açmakta ve yeni yeni emlâk satın alıp apartıman dikmektedirler; bunlar kendileri için değil, fakir fukara için, millet için, bu mübarek memleket ve bu aziz vatan ve bu mukaddes toprklar içindir.

Halkımızı ağalardan soğutmak ve memlekette ayrılık ve karışıklık çıkarmak isteyenlere lânet olsun. Allah bizimle beraber dir. Yâ Allah yâ Bismillah!..

Çocuktan Al Haberi

TÜSTAV ARŞİVİ

Günün sivasî manzarası:

Toraman, babasının okuduğu gazeteyi dinliyordu:

«Gümüşpala, İnönü ile anlaşamıyoruz dedi.»

Toraman bu sözlere pek şaşmıştı, gözlerini açarak dinliyordu.

Toraman'ın babası gazeteyi okumağa devam ettı:

«Gümüşpala memleket huzura muhtaç dedi, huzur, huzur, hühu, huz, hu...»

Toraman'ın gözleri süzülmeye başlamıştı.

Babası okuyordu:

«Bazı parti liderleri hep ben, ben, ben diyorlar.»

Toraman hayrette kalmıştı, kimdi böyle ben ben diyenler?

Toraman esniyordu, iyice uykusu gelmişti.

«Kovalisyon tehlikeye mi giriyor? Kovalisyonun...»

«Kovalisyonun devamı için ileri sürülen şartlar yerine getirilmedikçe...

«16 ncı Lüi de (devlet benim!) diyordu.»

Toraman gülmeğe başladı. İçinden «Pala Paşa numaraları şaşırmış galiba» dedi. «O sözü söyliyen 16 ncı değil, 14 üncü Lui...»

Toraman uyumuştu, tatlı rüyalar görüyordu. Babası gazetesini okuyordu:

«Kovalisyon kurtarılacaktır ve kovalisyonun...»

Okurlardan Fıkralar

Yarışmaya gönderilip de, yarışma koşullarına uymayan yazılar içinde fıkralar da vardır. Bu fıkraların güzellerini yayınlıyor, gönderen okurlarımıza da armağan olarak kitap yolluyoruz. Aşağıdaki fıkraları gönderenlere postayla armağanları yollanmıştır.

ÇOCUK

BİR yaz günü biraz tenha olan sokakta küçük sandalyeleri alıp kapı önüne oturmuş, konuşuyorduk. Aynı sokakta oturan ve bir gün önce evlenmiş bir çift birbirine sarılmış, ağır adımlarla önümüzden geçerlerken, onları seyreden komşumuzun altı yaşlarındaki küçük kızı annesine,

— Bunlar evleneli kaç saat oldu, niye hâlâ çocukları olmuyor? deyince kadıncağız ne diyeceğini şaşırarak,

— Sen karışma, insanın hemen çocuğu mu olur... diye kızı paylamıştı. Küçük kız,

— Teyzemin olmuştu ya? der demez, kadıncağız çocuğu kapıp evlerine kaçtı. Bizler gülüyorduk, kadının evinden çocuğun feryadı işitiliyordu.

MUAMMER SELEK
MANİSA

Nasıl bilirsiniz?

Öğretmenlik ettiğim köyde, yaptıklarıyla herkesi güldüren Etem adında biri var. Babasının bağ evini yakmış da, babası çıkınca, hiç bozulmadan,

— Baba, demiş, evi yaktığım iyi oldu, bizi gece uyutmayan fareler de yanıp mevlâsını buldular ya...

Etem, Gölpazarı'na mal satmaya gidince camiden aşırıp beline sardığı seccadenin ucunu ahâli görmüş. Davul, zurna çalarak Etem'i pazar yerinde dolaştırıp yüzüne tükürmüşler. Babası yetişip kurtarmış,

— Sorarlarsa bu rezilliği köyde kimseye anlatma! demiş.

Etem herkese anlatmış:

— Bir şenlik oldu ki sorma, yeni kaymakam gibi beni kasabada ardımda davul zurna çalarak eğlendirdiler.

Babası duyup kahvede çıkınca da,

— Baba, demiş, sen bana yalan söyleme, dememiş miydin...

Oturduğum öğretmen evi köyün kenarındadır, önünde de batak bir göl var. Köylüler hayvan leşlerini buraya atarlar.

Bir akşam, alacakaranlık, el ayak çekilmiş, evde otururken pencerenin dibinden bir gölgenin geçtiğini gördüm. Baktım, Etem bir eşek ölüsünü gölün kıyısına sürüyor. Kıyıya gelince, dört bir yanına bakındı, ortalığı dinledi, gören duyan kimsenin olmadığını anlayınca, köyden yana dönüp seslendi:

— Ey cemaat, bu meftayı nasıl tanırsınız?

Sorusuna kendi cevap verdi:

— İyi bilirir...

Yine ortalığı dinledi, bakındı, sonra söylendi:

— Bana soruun, onu bir de bana sorun... Bataklıkta çamura yattın, iki kûfe domatesi ezdin namussuz... Dağda kayboldun, beni iki gün arattın namussuz... Küplü bayırında kıç atıp beni düşürüp iki hafta topal gezdirdin cibiliyetsiz... Bir de elimiz dardayken geberip bizi eşseksiz bırakıtın alçak... Ulan böyle zamanda ölünür mü, dağdan ovadan biçip önüne koyduğum yeşil yoncalar gözüne dizine dursun ulan!.. Bir de iyi bilirlermiş... Ben seni iyi bilmem ve de hakkını h etâl etmem... Yıkıl, gözüm görmesin!

Bir tekme savurup eşeğin ölüsünü göle yuvarladı, döndü gitti.

Ertesi gün kahvede anlattım da,

— Vah garip Etem, dediler, eşeğini çok severdi de, demek içi yanmış...

Mehmet Ali Sarıdağ
Eskişehir

BİR VARMIŞ BİR YOKMUŞ

Yıl 1925. İş Bankası kurulalı daha bir buçuk sene olmamış. O zaman Evkaf'ın Ankara'da yaptırttığı dört küçük evden birinde çalışıyor banka bütün teşkilâtıyla. Hepsi hepsi bir düzine insanız zaten. Bir de demirbaş odacımız var: Hayrettin Ağa, orta yaşlı bir arnavut. Demirbaş dedim, çünkü bu adam otuz yıl bankaya odacı olarak hizmet ettikten sonra yine bankanın odacısı olarak ölmüştür. Hayrettin Ağa bankanın bodurum katında yatar kalkar, aynı zamanda gece bekçisidir. Hayrettin Ağa'nın tavukları vardır. Bunlar binayı çevreleyen boş arsada çöplenirler. Mevsim kış. Hayrettin Ağa sabah erkenden sobaları yakar, bir tanesinin üstüne tavayı yerlestirir ve folluktan aldığı taze taze yumurtaları yağda kızartarak kahvaltısını eder. Bu iş banka arkadaşlarımızdan birinin sinirine dokunmaktadır. Bir kaç defa «Hayrettin Ağa bunu yapma. Burası bankadır. Kokuyor, ayıp oluyor» dediyse de söz geçiremez ve Hayrettin Ağa'ya bir oyun oynamağa karar verir. Bize de bu fikrini açtı. Ertesi sabah üç dört kişi Hayrettin Ağa'nın kalkma saatinden önce bankaya gittik. Arkadaşımız folluktaki sıcak yumurtaları aldı, iğne ile delerek içlerini boşalttı, yerine su doldurdu ve delikleri belirsizce kireçle sıvayıp tekrar folluğa koydu. Sonra hepimiz sobanın karşısındaki odaya geçtik ve bekledik. Hayrettin Ağa geldi, sobayı yaktı, içine bir parça yağ koyduğu tavayı sobanın üstüne yerleştirdi. Az sonra yağ parçası eriyip kaynamağa başladı. Etrafı bir yağ kokusudur sardı. Hayrettin Ağa elinde yumurtalarla döndü. Bir tanesini kırıp tavaya boşaltır boşaltmaz bir kıyamet koptu: Cazzz... et rafa kızgın yağlar sıçradı. Hayrettin Ağa şaşkın, ikinci yumurtayı da kırdı. Aynı rezalet.. Üçüncücüyü kırmadan önce bir muayeneden geçirdi, kulağına tutup salladı. Birşey anlıyamıyordu. Nihayet onu da kırdı. Yine cazzz... Sert bir harakette tavayı kaptı ve gitti. İçinden sövdüğü yüzünden belliydi fakat, kime veya neye... Biz olayı görmezlik ten geldik. Ertesi sabah, daha ertesi sabah ve böylece bir kaç sabah uykumuzu bunun için feda ediyordık ama, Hayrettin Ağa'yı seyretmek te buna değiyordu. Bankada kahve, çay pişiren ve temizlik işlerine yardım eden bir de Pakize Hanım'mız vardı. Hayrettin Ağa içinden çıkamadığı bu derdini Pakize Hanım'a açmış, o da bize söyledi. Bu oyunun salmeye koyucusu olan arkadaşımız Hayrettin Ağa'yı çağırdı,

— Hayrettin Ağa, dedi, Pakize senin yumurtalardan şikâyetçi olduğunu bana söyledi. Ne olduğunu anladım ama, o kadındır, onun için O'na söyliyemedim; yumurtalar sulu çıkıyorsa kabahat senin horozda. Sen erkeksin, bu işi anlarsın.

Hayrettin Ağa biraz utanmış bir tavırla odadan çıkıp gitti. Ertesi sabah biz yine folluktaki işimizi bitirdikten sonra odada bekliyordık Hayrettin Ağa sobayı yaktı ama, tavayı getirmiyordu. Beklemekten içi sıkılan bir arkadaşımız bir den sokağa bakan pencerenin önünde durdu «gelin çocuklar» diye bizi çağırdı. Parmağıyla dışarısını gösteriyordu. Hayrettin Ağa elinde horozu, pazarın yolunu tutmuştu. Anlaşılan satmağa götürüyordu.

Feridun YERLİCİ

Ağa'nın Destanı

Yol keserken dağdan indi daltaban
Ağa oldu, şimdi koltuk beğenmez.
Ziyafette çanakları yalayan
Karttır diye körpe tavuk beğenmez!

★

Kalıbına bakıp sanma özü var,
Ne dil bilir söyliyecek sözü var..
Yoksulların ekmeğinde gözü var,
Onun için kanun, hukuk beğenmez!

★

Anlaşılmaz, eşek soksun dilini,
Söyler durur kıra kıra belini...
Başta küläh saklıyorken kelini,
Kel başına bugün kavuk beğenmez!

★

Her huzurda secde edip yatarken,
Öksürüğe perendeler atarken,
Üç kuruşa oynak karı satarken,
Karılarda kalça, oyluk beğenmez!

★

Şimdi bize akıl veren şu herif,
Direk derdi görse eğer bir elif
Kâh muvafık, kâh da olur muhalif,
Meclislerde şimdi nutuk beğenmez!

★

Kalpazanın düzelmezdi ayarı,
Hırsızlıkta yoktu onun uyarı,
Eğri diye beğenmezken hıyarı,
Fırak giyer şimdi kuyruk beğenmez.

★

Karısına evde sözü geçmezdi,
Aş bulursa, iyi kötü seçmezdi,
Yağsız ayran, başka bir şey içmezdi,
Şerbet sunsan, der de koruk beğenmez!

★

Hazineyi, halkı soyan eşkıya,
Şimdi kentte ağa olmuş keyfi ya...
Güç mü yeter karşısında durmaya,
Sözlerinden başka buyruk beğenmez!

★

Dün nasılsa bugün öyle, vermesen,
Zorla alır, ali kıran baş kesen...
Tarihlerden bir - iki çift lâf desen,
Gelir ona abuk - sabuk beğenmez!

«Çanlar kimin için çalıyor.»

E. Özer

Röportaj:

Üçbuçukuncu Gümüşpala için Otuzbeşinci Lui neler söyledi?

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ • TÜSTAV ARŞİVİ

Canı tarih Gümüşpala ile muhabirimiz konuşurken, hakikaten bir ayaklı kütüphane ile karşılaştığını anlamıştı. Ne yazık ki kütüphanedeki kitaplar 22 Şubat gecesi birbirine girmiş ve numaraları karmakarışık olmuştu. Yukarıdaki resimde, muhteşem kostümleri içinde canlı tarih sayın Gümüşpala'yı Zübük objektifi karşısında görüyorsunuz.

Huzurlarına kabul olunduğum zaman sayın Gümüşpala Hazretleri salonda geziniyor ve kendi kendileriyle çok hararetli bir tartışmaya girdiklerinden yüksek sesle düşünüyorlardı ve diyorlardı ki kendi kendilerine:

— Hayır, hayır... 39 dur mutlâka otuz dokuz... Ben bilmez miyim, 39...

Yavaşça yanlarına sokularak,

— Termometre yok mu efendim? diye sordum.

Bana bakmadan,

— Yok! buyurdular.

— Müsaade ederseniz elimi alnınıza koyabilir miyim?

— Ne olacakmış?

— Otuz dokuz buyurduruz da, bakarsam ateşinizi anlarım. Müsaade buyurun...

— Sana ateşimi soran var mı?

Münasebetsizlik ettiğimi hemen anlamıştım, sustum.

Gümüşpala ayaklarına bakarak,

— Otuz dokuz tabii... deyince, ayakkabı numarasını hatırlamaya çalıştığını derhal anladım ve kendilerine belki yardımım dokunur düşüncesiyle,

— Manzarasına bakılırsa kırk bir buçuk var efendim... dedim.

Bana bakmadan,

— Otuz dokuz, otuz dokuz!.. diye birkaç kere tekrarladılar. Baş kasının ayakkabı numarası için, otuz dokuzdur, hayır kırk dokuzdur diye iddiaya girişip bahis tutuşmanın manasızlığı meydandaydı. Kendi hallerine bırakmak uygundu.

Bu sırada Gümüşpala, parmaklarını yakalığına sokup,

— Otuz dokuz, otuz dokuz... demekte olduklarından gömlek yaka numaralarını ezberlemeğe çalıştıklarını derhal anladım. Ben de gömleğimin yaka numarasını her zaman unuttuğumdan hazır gömlekçilere mahçup olurum. Gümüşpala'nın boynu rahat rahat kırk santim gelirdi.

Gezinerek,

— Otuz dokuz, otuz dokuz... demekteydiler.

— Dar gelir efendim, kırk vardır... dedim.

— Olamaz!

— Dar olmasın da boldan zarar gelmez. Isterseniz ölçelim.

İşte o zaman yüzüme ilk defa «atfı nazar eyliyerek»

— Neyi?.. diye hayretle sordular.

Yine bir yanlışlık yaptığımı anlamıştım, sustum.

— Lui ölçülür mü...

— Lui mi? diye sevinçle bağırdım, ben de zatı devletlerinize Lui'nin numarasını soracaktım. Çünkü, malumu ihsanınız, son beyanatınızdan sonra Luilerin numaraları birbirine karıştı. 14. mü, 16. mı?

Bu sırada duvar saati tam 17 yi gösteriyordu.

Gümüşpala,

— Bu hususta rivayet muhtelif, dedi, tarihçi 2 ci Şekspir'e göre...

— Nasıl, Şekspir'in ikincisi de mi var?

— Tramvayın, trenin, vapurun var da neden Şekspir'in ikincisi olmasın... Hattâ Aptülhamid'in bile ikincisi vardır. Sultan Abdülvehab'ın bir sözü vardır, hiç unutmam, Sultan Abdülvehap der ki: «İkincisi olan her şeyin birincisi de vardır.»

— Ne doğru söz!..

— On yedinci asırda 4 üncü Çörçil diye Portekiz'in bir padişahı vardı. Olduğuse Allah rahmet eylesin, yaşıyorsa kulakları çınlasın, sizden iyi olmasın çok yakın arkadaşımdı, bir içtiğimiz ayrı gitderdi, derdi ki bana, Ragıp derdi...

Büyük bir şaşkınlık içinde,

— Kim? diye bağırdım.

— Ben deminden beri kimden bahsediyordum? Londra Belediye Reisi 18 inci Edvart'ın bir sözü vardır, bilir misiniz?

— Bilmem...

— Ben de bilmem. Sultan Recep «Bilmediğini bilmemek, bildiğini bilmemekten daha iyidir» der. Bir fıkra aklıma geldi, Sultan dördüncü Vahdettin İtalya'ya gitmiş. O zaman da malûm ya, İtalya'nın kralı 3 üncü Dö Gol... Sebebi de santrafor oynarmış, bizim takıma iki gol atınca, krala «dö Gol» demişler. Fransızca bilir misiniz, malûm ya, ön, dö, truva... Dö Gol, iki gol demektir. Hatta Truva da ordan gelir. Truva harabeleri bize geçtikten sonra üç defa harabe olduğundan Truva harabeleri adını almıştır.

— Şu Lui'nin numarası...

— Haa, onu diyordum, 7 nci Napolyon birgün Bonapart'a demiş ki, «Ya o, ya ben» demiş...

— Kim demiş?

— İsmet Paşa demiş... Sonra Arnavutluk İmparatoru 5 inci Rıza Şah Pehlevi...

— Lui...

Hangi Lui? Ne demiştir Mari Bel «Ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler» demiş, yaa... Vaşington'un da bir sözü vardır ama, 2 nci Vaşington'nu mu yoksa 3 üncü Vaşington'un mu, şimdi ne dediğini hatırlıyamadım, ama iyi bir sözdü. Ne demiş 6 ncı Molyer «Dünyada hiç bir şey kaybolmaz, ama bir de kaybolursa aramakla bulunmaz» demiş. Japonya kâşifi 1 nci Arşimet'in yumurtayı nasıl masaya oturttuğu malûmdur; işte onun gibi ...

— Lui?..

— Ne olmuş Lui'ye?

— Kaçıncı Lui idi?

Sayın Gümüşpala yine derinlere dalmıştı:

— 39 uncu, 39 uncu... diye kendi kendileriyle yeni bir münakaşaya girmişlerdi ki, canlı tarih hazinesini kendileriyle başbaşa bırakarak sessizce yanlarında ayrıldım.

Sokakta bir adam, kendi kendine,

— Ben, Güneş kral!.. Ben 14 üncü Lui!.. Devlet benim!.. diye söyleniyordu.

Aradığım adamı nihayet bulmuştum.

— Affınızı dilerim haşmetmeab, Gümüşpala'yı tanıyor musunuz? diye sordum.

— Üç buçukuncu Gümüşpala mı? dedi, şurdan git, sağa sap, sağ dön, sağ kolda karşına çıkar...

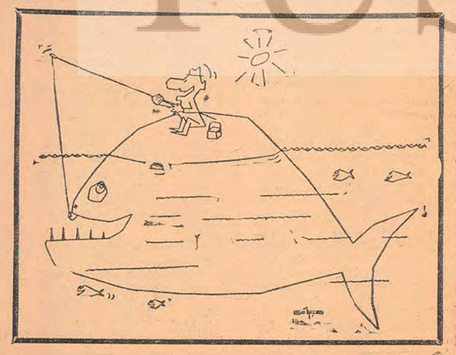

ZÜBÜK KOLLEKSİYONU

Pul ve eski para koleksiyonlarından çok daha kıymetlidir. Bugüne kadar Zübük kolleksiyonu yapmadınızsa, eksik sayılarınızı tamamlıyarak Zübük kolleksiyonu yapmalısınız.

ZÜBÜK KOLLEKSİYONU YAPINIZ

Bir devri en iyi anlatan belge, o devrin mizah gazeteleridir. Zübük kolleksiyonu yarın elinizde bir hazine olacaktır. Zübük kolleksiyonu durduğu yerde değerlenecek bir hazinedir.

BİR FIRSAT

Şimdiye kadar çıkmış on bir sayımız beş buçuk liradır. Dört liralık posta pulu gönderirseniz, size şimdiye kadar çıkmış on bir sayımızı yollarız.

Eski sayılar elimizde az kaldığından, on beşinci sayımızdan sonra geçmiş sayılarımız 75 kuruşa satılacaktır. Şimdiden eksik sayılarınızı tanımlayınız.

ZÜBÜK KOLLEKSİYONU YAPINIZ

Dört liralık posta pulu göndererek geçmiş on bir sayıyı alabilirsiniz. Zübük kolleksiyonu, her zaman için evinizin neşe kaynağıdır.. Zübük kolleksiyonu günüçeçtikçe değerlenen bir sanat eseridir. Eksik sayılarınızı tamamlıyarak Zübük kolleksiyonu yapınız.

Adres: Zübük, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12.

İSTANBUL

Balık Kavağa Çıkınca

Yılbaşı yaklaşıyor, çalıştığımız bankada iflâhımız kesilmekte. Hesap, kitap yapıyoruz, genel bilânço için çalışıyoruz. Beşte, para sahibi vatandaşlara gerçi bankanın kapıları kapanıyor. Kapanıyor ya, biz akşamın yedisine, sekizine bâzı da gecenin onuna onbirine kadar çalışıyoruz. Servis şefi olduğumdan, arkadaşlara gayret vermek bana düşüyor. Çoğu açacına çalışmaktan gözlerimiz kararıyor. Kafam kazan gibi işten çıkıp otobüse dar atıyorum. Evim şehir dışında sayılır. Sakin yerdedir. Bir mahallenin ucunda. Otobüsten indikten sonra oldukça uzun bir yolu yürüyor, bir kaç sokağı geçiyorum. Kış kıyamet, paltoma, atkıma sarılıyor, hızlı hızlı yürüyüp geçiyorum bu yolları.

Geçen akşam yine otobüsten indikten sonra dörtbir yakamı saran soğuktan kurtulmak için koşarcasına eve gidiyordum. Tam bizim sokağın köşesine gelince, acaba kar yağacak mı, diye bir düşünce zihnimi kurcaladı. Kafamı kaldırıp gökyüzüne bakacak oldum. Ne görsem beğenirsiniz? Yolun sağındaki küçük meydancığın ortasındaki kocaman kavak ağacının dalları arasında bir insan gölgesi!. Bu zemheride donmak için birebir. Vay! bir deliye mi çattık? diye düşündüm. Neme gerek, basıp geçeyim dedim içimden. Dedim ya, merak içimi yemeye başladı. Çatlıyacağım merakımdan. Düşünmeden ağacın altına yöneldim. Kendi kendime, «namussuz bir röntgenciyi enseledik!.» diye seviniyorum. Vardım ağacın altına, soğuktan dişlerim birbirine çarpmakta. Ama yine de var gücümle yukarıya bağırdım:

«İn ulan itoğlu it oradan!.»

Gölge aşağıya seslendi:

«Bağırma ağabey, gürültü etme.»

«Ulan bu kışta kıyamette ne işin var orada?»

«Bağırma yahu.. Vallah kötü bir niyetimiz yok. Hem ben yabancı değilim, yoğurtcu Memet'im Memet!.»

«Utanmıyor musun böyle elâlemin evini gözetlemekten?»

«Sen bu işe karışma bey ağabey. Akşam üstü yengeme yarım kilo yoğurt bıraktım. Git evine güzel güzel karnını doyur.»

«Şimdi sen aşağıya iniyor musun, inmiyor musun?»

«Vallah inemem.»

Tepem attı bu karşılıktan. Soğuğu, rüzgârı unuttum. İçimde bir ateş yandı. Kavağın karşısındaki eve baktım: Yeni yapılmış üç kat bir apartmandı bu. En üst katında gündüz gibi bir pencere var. Kavak da o pencereye yetişmekte. Gittikçe öfkem artıyor:

«Bana bak yoğurtcu Memet! Sen şimdi şu karşı pencereyi mi gözetliyorsun?»

«Evet ağabey, ne olursun gürültü etme, çek git. Mescleyi sonra sana anlatırım.»

«Vay aşağılık herif vay!. Görürsün sen şimdi. Gidip bekçi Memişi getireyim de seni karakola posta etsin...»

Hızla döndüm, yürüyeceğim, ağacın daha yukarısındaki dallarından bekçi Memiş'in sesini duymaz mıyım:

«İzamet buyurma Şadi begüm, ben buradayım!.»

«Ne!. Yukarda mısın sen de!.» Diye var gücümle bağırmışım.

«Burdayım ya...» Karşılığımı vermez mi? Deli olmak işten değil:

«Bre Memiş!. Bu mahallenin ırzı, namusu, malı, canı sana teslim edilmiş. Bu ne kepazelik?»

«Bunda hiç rezillik, kepazelik yok begüm. Buyur sen de gel de gör bak...»

Şaşkına döndüm. Bir zaman ne yapacağımı, ne diyeceğimi bilemedim. Dikkatle baktım: Memet bir dalda, Memiş ötekinde, sakin sakin oturuyor. Beni hemen unutmuşlar gibi gözlerini pencereye dikmişler. Ahlâksızlığın, edepsizliğin böylesi görülmemiştir. Kendimi şöyle bir toparlayıp, yukarıya seslendim:

«Şimdi siz oradan iniyor musunuz, inmiyor musunuz?»

«İnmiyoruz.»

«İyi öyleyse.. Ben karakola gidiyorum. Komser Cavit Beyi alıp geleyim de görün bakalım.»

Dönüp yürüyeceğim. Kavağın daha üst dallarından Komser Cavit'in sesini duymayayım mı? res doğrusu!. Baygınlıklar geçiriyorum. Komser bana sesleniyor:

«Şadi beyefendi, karakola kadar zahmet etmeyin. Ben de buradayım.»

Kendimi güçbelâ toparladıktan sonra sordum:

«Yakışır mı size Komser? Topunuzun hakkında şimdi Muhtar Kemal beyi bulup zabıt tutturacağım.»

Komser karşılık vermedi. O-

Samim Kacagöz

nun yerine Muhtar Kemal konuşmaz mı? Vay anam vay:

«Uzun ettin be Şadi Bey. Çık da şuraya manzaraya bir de sen gözat.»

Allah Allah, yahu ne günlere kaldık. Gözüm iyice karanlığa alışmıştı. Bir de ne göreyim, koca kavak ağacı, tepesine kadar salkım saçak insan gölgeleri ile do-

lu. Akşamdan kümessiz tavuklar gibi, millet dallara tünemiş. İçime de bir merak girdi. Ne yapar bu adamlar bu ağacın tepesinde? Neyi dikizliyorlar? Birdenbire ağacın gövdesine saldırdım. Yoğurtcu Memet, el verdi. Bekçi Memiş kolumdan kavradı, soluğu Komserin altbaşındaki dalda aldım. Komser,

«Söyle buyurun beyefendi, bu dal daha sağlamca..» dedi.

Muhtar,

«Rica ederim Şadi bey, bu dala buyurun, daha iyi görünüyor.» teklifinde bulundu. Dala iyice yerleştim. Paltomu, atkımı düzelttim. Apartmanın penceresine bakmaya başladım: Neredeyse, pencereden içeriye düşeceğiz. Geniş pencereden büyük bir lâbora tuvar görünüyordu. Şişeler, tüpler, alet edavat, tıklım tıklım dolu bir yer. Ama hepsi düzenli, tertipli. Ortada uzun bir masa, masanın üstünde sıra sıra ocaklar. Ocakların üstünde çeşitli cam kaplarda renk renk ilâçlar kaynıyor. Başlarında dikkat kesilmiş, beyaz gömlekli genç bir adam. Köşedeki küçük masada sakallı, yine beyaz gömlekli bir kişi, önündeki mikroskopa eğilmiş. Işi anlıyamadım. Komser, kulağıma eğildi:

«Sayın profesör, gündüzleri üniversitede dersleri olduğundan ancak geceleri asistanı ile birlikte kendi evindeki lâboratuvarında çalışabiliyor.» dedi. Yine hiç birşey anlıyamadım. Nedir bu milletteki bilim aşkı? Soracağım, herkes sanki taş kesilmiş, gözlerini kırpmadan profesörü dikkat le gözlüyor. Hoca, ağır, ciddi, yavaş yavaş, hiç telâşsız çalışıyor. Patlıyacağım,

«Yahu nedir bu iş?»

Muhtar, kısaca,

«Keşfetti, edecek... Gün, saat meselesi. Bir hap icat ediyor ki, on günde bir, bir tane yutacaksın, karnın on günlük doyacak!.. Ne fırıncı, ne kasap, ne manav!.. Bütün oertler sona erdi Şadi bey cigim. Aylıkları olduğu gibi bankaya yatıracağız.»

Komser, sözü kesmiş:

«Bu icat dünyayı yerinden oynatacak azizim. Aslan Hocamızın ömrüne berekat!..»

«Doğru mu bu iş? Gerçekten bulabilecek mi bu hapı?»

«Buldu gitti say. Günlerden beri bunca millet şu ağacın başında bedava mı bekliyor sanıyorsun?»

«Yanılmıyorsam,» dedim, «İkinci Dünya Savaşı içinde Almanlar, bir tokluk hapı bulmuşlardı.»

«Bulmuş olsalardı, şimdiye kadar bunca aç çıplak kişi ihya olurdu. Bizim profesör, işi kökünden hal edecek..»

Düşündüm, doğru. Malaparte'nin bir kitabında okumuştum: Almanlar savaş sırasında insan terasinden traş sabunu da yapmışlar ama pek işe yaramamış. Kokusunu benzetememişler.. Gittikçe heyecanım, merakım artıyordu. Salkım saçak kavak dallarındaki millette çıt yok. Karanlığın, soğuğun etkisi umurumuzda değil. Bir ara gece yarısına doğru kar yağmaya başladı. Sayın profesör, kaç saat çalıştı bilmem. Çalışmalarını o gecelik bitirmiş olacak ki, lâmbaları söndürüp, asistanı ile birlikte odadan çıktı. Biz, on kişi kadardık. Ağaçtan indik. Ertesi gece yine kavak ağacının başında buluşmak üzere sözleşerek birbirimizden ayrıldık.

Taşlama

Siyasî Hacıağa

Hacıağa İstanbul'a yerleşecek, satın aldığı apartmanı döşemek için mobilyacıya girer. Antika eşya satan mobilyacı,

— Şu oda takımı On Dördüncü Lui'dir... der.

— Daha bi yüsgeği yok mu? Olunca ossun...

— Şu takımlar On Beşinci Lui stilidir.

— Az... şanımıza lâyık bişiy ossun. Daha bir yüsgek lümeresi yok mu?

Mobilyacı şaşırır:

— On Altıncı Lui stilinde bir takımımız var...

— İdare itmez gardaşım, daha yüsgek... Kırkıncı, ellinci Luyisi yok mu bu meretin!...

★ ★ ★

Pala Paşa da İnönü'üâ «Devlet benim!» diyen 14. Lui'ye benzetecek, ama Lui'nin numarasını kendine az bulmuş,

«16 ncı Lui gibi» demiş. Ne mütevazi adam... yoksa,

«Ellinci Lui gibi» de diyebilirdi.

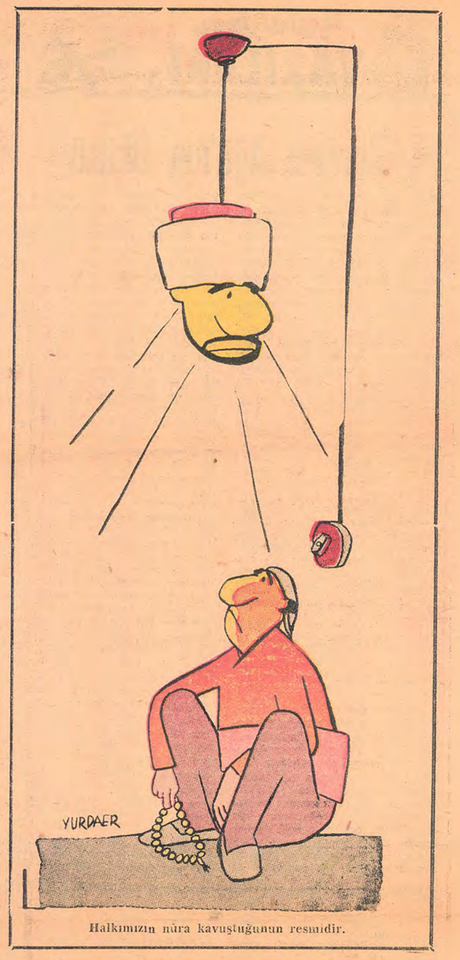

Halkımızın nüra kavuştuğunun resmidir.

İnsana Vurulan Neşter

Mevkiinden düşüşü dostlarımızın
Hani hoşumuza gider bayağı
Hele bir de akıl ederlerse düştükten sonra
Merhametimize sığınmayı.

★

Hakkımız var mıdır istemeğe
Sırrımızı saklamasını bir başkasının
Bizim bile yetmezken gücümüz
Onu gizlemeğe?